

Vlaanderen
is erfgoed

Opheffingsdossier

Omgeving van semi-gesloten vakwerk-
hoeve in Kortesseme

Dorpsgezicht

Agentschap
Onroerend
Erfgoed

Opheffingsdossier:

Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve, Kortessem – dorpsgezicht (gedeeltelijke opheffing)

Onderwerp

Benaming: Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve

Adres of ligging: Herbroekstraat - Hasseltsesteenweg, Kortessem

Dossier

Type dossier: opheffingsdossier (Gedeeltelijke opheffing)

Dossiernummer: 4.001/73040/102.1

Bescherming

Beschermd als: dorpsgezicht

Beschermingsbesluit: ministerieel besluit van 15 april 2008

URI Besluitendatabank Onroerend Erfgoed: <https://id.erfgoed.net/bsluiten/4522>

Inventaris Onroerend Erfgoed

URI Inventaris Onroerend Erfgoed: <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2098>

Samenvatting

De gedeeltelijke opheffing van het beschermd dorpsgezicht 'Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve' (4,4 ha) in Kortessem houdt een inkrimping van de afbakening van het beschermd dorpsgezicht in. De zone waarop het handelspand met parking en bovenliggende 14 wooneenheden zich bevindt, wordt uit de afbakening van de bescherming gehaald. Er werd voorafgaand aan de bouw van het winkelcomplex een archeologietraject gelopen met archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem. Er werd geen verder onderzoek geadviseerd. De gemeente vroeg bij de omgevingsvergunningaanvraag geen advies over de impact op de erfgoedwaarden van het beschermd dorpsgezicht, waardoor deze niet in rekenschap werd gebracht bij de bouw van de supermarkt. Een beroeps- of handhavingprocedure hierover opstarten is niet meer opportuun.

De resterende agrarische omgeving van de als monument beschermde vakwerkhoeve en het erf van de hoeve blijven beschermd als dorpsgezicht.

Datum

Datum: 7/11/2023

INHOUDSTAFEL

1.	Aanleiding tot opmaak van het dossier	4
2.	Beschrijvend gedeelte	4
2.1.	Ruimtelijke context.....	4
2.2.	Historiek van het beschermde goed	5
2.3.	Historiek van het beschermings- en beheerdossier	5
2.3.1.	Vakwerkhoeve	5
2.3.2.	Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve.....	5
2.4.	Fysieke toestand van het onroerend goed	6
2.5.	Juridische toestand.....	6
2.5.1.	Adres en kadaster	6
2.5.2.	Onroerend erfgoed	7
2.5.3.	Omgeving	7
2.5.4.	Natuur en Bos.....	7
2.5.5.	Landbouw en Visserij.....	8
2.5.6.	Water	8
3.	Evaluerend gedeelte	8
3.1.	Evaluatie van de opheffing van de bescherming	8
3.2.	Registratie van de erfgoedwaarden die verloren gaan	9
3.3.	Motivering van de afbakening van de opheffing	9
4.	Bronnen	9
4.1.	Archief	9
4.2.	Historische kaarten.....	9
4.3.	literatuur.....	10
5.	Bijlagen bij het inhoudelijk dossier	10
5.1.	Omgevingsplan	10
5.2.	Fotobijlage	10
5.3.	Documentatie	10

Opheffingsdossier: Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve, dorpsgezicht (gedeeltelijke opheffing)

1. AANLEIDING TOT OPMAAK VAN HET DOSSIER

Dit is het inhoudelijk dossier bij het opheffingsbesluit van de omgeving van een semi-gesloten vakwerkhoeve in Kortesseem. De opheffing van de bescherming kadert in de herziening van het beschermde erfgoedbestand, zoals ingeschreven in de Beleidsnota Onroerend Erfgoed (2019-2024) van minister Matthias Diependaele.

De bescherming als dorpsgezicht van de omgeving van de semi-gesloten vakwerkhoeve van 15 april 2008 werd onderzocht in het project 'snelle screening' (2021-2022). Deze snelle screening had als doel om op een termijn van anderhalf jaar die beschermingen te detecteren die vandaag overduidelijk niet meer aan de hedendaagse selectiecriteria voor bescherming voldoen. Met uitzondering van de stedenbouwkundige ensembles en het archeologisch en varend erfgoed, werd het volledige beschermde bestand gescreend.

Dit dossier betreft de gedeeltelijke opheffing van de bescherming als dorpsgezicht van de omgeving van de semi-gesloten vakwerkhoeve.

2. BESCHRIJVEND GEDEELTE

2.1. Ruimtelijke context

De omgeving van de semi-gesloten vakwerkhoeve, beschermd als dorpsgezicht, bevindt zich ten noordwesten van de dorpskern van Kortesseem in Vochtig-Haspengouw, Limburg. Het dorpsgezicht bevindt zich voornamelijk ten zuidwesten van de als monument beschermde vakwerkwoning Herbroekstraat 42. Het dorpsgezicht omvat de open ruimte rond de hoeve tussen de Herbroekstraat en de Hasseltsesteenweg. Langs de noordzijde van de Herbroekstraat liggen de Nietelbroeken, een valleilandschap langs de Oude Mombeek. Ten zuiden van de beboomde Hasseltsesteenweg ligt het kasteeldomein Printhaghen met omliggend agrarisch landschap.

Het beschermde dorpsgezicht bestaat enerzijds uit de delen van het erf die niet als monument beschermd zijn, namelijk een waterput, de voormalige (varkens)stallen en de hoogstamboomgaard. De moestuin ten oosten van de als monument beschermde vakwerkhoeve is nu een ponyweide. Het agrarische kader dat werd mee beschermd bestaat uit wei- en akkerland, met een ijzeren hek aan de Herbroekstraat. Deze context van de hoeve werd mee beschermd om de oorspronkelijke functie van de hoeve te vatten en een bufferende werking te hebben ten aanzien van de bedrijvenzone ten zuidoosten ervan. Op de noordwestelijke grens van de afbakening ligt een klein waterloopje dat afwatert naar de Mombeek.

De gedeeltelijke opheffing van het beschermde dorpsgezicht 'Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve' (totale oppervlakte van het dorpsgezicht is 4,4 ha) in Kortesseem houdt een inkrimping van de afbakening in. De zone waarop de nieuwbouw bestaande onder meer de supermarkt 'Aldi Kortesseem' met parking en bovenliggende 14 wooneenheden zich bevindt, wordt uit de bescherming gehaald. De open omgeving van de als monument beschermde vakwerkhoeve en het erf van de hoeve blijven binnen de afbakening van de bescherming als dorpsgezicht.

Figuur 1 van documentatiebijlage 5.3 visualiseert de ligging van het beschermde dorpsgezicht en het op te heffen gedeelte.

Het beschermd onroerend erfgoed in de omgeving van de beschermde 'Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve' wordt weergegeven op een omgevingsplan in bijlage bij dit opheffingsdossier.

2.2. Historiek van het beschermde goed

De hoeve Herbroekstraat 42 bevindt zich in het oude gehucht Herbroek. Op de kaart van Villaret (1745-1748) en de kaart van Graaf de Ferraris (1771-77) is de *Hameau Herbrouck* weergegeven als een breed uitgesmeerde cluster van gebouwen, omgeven door een bocagelandschap aan weerszijden van de huidige Herbroekstraat. Mogelijk is één van de gebouwen te associëren met de huidige hoeve Herbroekstraat 42. Rond de hoeves lagen omhaagde hoogstamboomgaarden. De zone tussen de Hasseltsesteenweg en de Herbroekstraat was in de 18de eeuw overwegend akkerland. Aan de noordzijde van de Herbroekstraat lagen natte wei- en hooilanden die hoorden bij de vallei van de Mombeek.

Op de latere topografische kaarten in de 19de en 20ste eeuw blijft dit beeld behouden. De omgeving van de vakwerkhoeve bestond uit akker- en weiland met perceelsrandbegroeiing. Aansluitend bij de hoeve lag een hoogstamboomgaard. De graslanden net ten noorden van de Herbroekstraat evolueerden eind 19de eeuw naar hoogstamboomgaarden. Dit is vandaag nog herkenbaar in het landschap.

2.3. Historiek van het beschermings- en beheerdossier

2.3.1. Vakwerkhoeve

Voorafgaand aan de bescherming als monument en als dorpsgezicht gaf de administratie Monumenten en Landschappen, de voorganger van Onroerend Erfgoed, in 2006-2007 meermaals ongunstig advies over het verbouwen van de vakwerkhoeve Herbroekstraat 42.

De hoeve en omgeving werden in 2008 definitief beschermd als monument en de omgeving als dorpsgezicht. Tijdens de voorlopige bescherming gaf de administratie een gunstig advies voor de afbraak van een stalling met betonblokken en golfplaten die geen erfgoedwaarde had. De voorwaarde was dat er geen schade mocht toegebracht worden tijdens de afbraak aan de waardevolle baksteen- en vakwerkstructuren. In 2010 gaf de administratie bevoegd voor onroerend erfgoed toelating voor de heraanleg van de oprit en binnenkoer van de hoeve met kasseien. In 2012 gaf het agentschap Onroerend Erfgoed een ongunstig advies over de afbraak en herbouw van de varkensstallen, in 2013 werden de nieuwe plannen wel gunstig geadviseerd.

Er werden in 2010 en 2011 onderhoudspremies voor het dak en het herstel van de gevel toegekend.

2.3.2. Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve

Voor het omliggende dorpsgezicht werden geen adviezen of toelatingen verleend.

In 2017-2018 werd voorafgaand aan de bouw van het winkelcomplex met 14 wooneenheden, een archeologietraject gelopen met archeologisch vooronderzoek met ingreep in de bodem. Er werd geen verder onderzoek geadviseerd.

De winkelruimte met bovenliggend één tot twee verdiepingen met 14 appartementen, werd in 2019 gebouwd en in 2020-2022 in gebruik genomen.

Er is tijdens de omgevingsvergunningsaanvraag van het gebouwencomplex geen advies gevraagd aan het agentschap Onroerend Erfgoed. In de omgevingsvergunning van 17 oktober 2017 werd de impact op de erfgoedwaarden van het beschermde dorpsgezicht niet afgewogen.

Opheffingsdossier: Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve, dorpsgezicht (gedeeltelijke opheffing)

De ontwikkeling bevindt zich dieper dan de strook woongebied met landelijk karakter van 40 m diepte langs de Hasseltsesteenweg. De bebouwing ligt 25 m diep in het agrarisch gebied.

Er is geen beroepsmogelijkheid binnen de handhaving op ruimtelijke ordening gezien er een vergunning werd verleend. Vanuit de onroerendergoedwetgeving is er geen handhaving meer mogelijk.

2.4. Fysieke toestand van het onroerend goed

De fysieke toestand van het onroerend goed waarvoor dit opheffingsdossier wordt opgemaakt is vastgesteld tijdens een plaatsbezoek op 14 september 2023. De fysieke toestand is op dat moment fotografisch gedocumenteerd. Deze registratie is als bijlage bij het ministerieel besluit gevoegd en geeft een beeld van de toestand van het onroerend goed op het moment van de opheffing.

Het op te heffen gedeelte bestaat uit een grote bouwontwikkeling met een bouwdiepte van 63 m vanaf de Hasseltsesteenweg. Het gerealiseerde bouwproject betreft een strook langs de zuidwestelijke zijde van het beschermde dorpsgezicht langs de Hasseltsesteenweg. Het betreft een handelspand met wooneenheden van twee tot drie bouwlagen met een boven- en ondergrondse parking met een kleine omgevende groenzone. Het complex telt twee bouwlagen aan zuidwestelijke zijde (richting Hasseltsesteenweg) met één verdieping bovenop het winkelcomplex en drie bouwlagen aan noordoostelijke zijde (richting open landschap) met twee bovenliggende verdiepingen. Het betreft respectievelijk acht appartementen en zes duplexappartementen rond een 'groene straat' op het dak van het winkelcomplex. Het winkelcomplex bestaat uit een supermarkt en een tweede kleiner handelspand.

Ten noordoosten van het grote gebouw ligt een pad in gestabiliseerde halfverharding. Op de aanpalende akker liggen nog bergen niet afgevoerde werfgrond. Een groenbuffer ten noordoosten van het gebouw is voorzien op de omgevingsvergunningsaanvraag maar werd nog niet uitgevoerd.

Langs de Herbroekstraat is ten westen van de vakwerkhoeve vanaf de orthofoto 'winter 2015' een brede beplanting van maar liefst veertien rijen zichtbaar. Op de orthofoto van 'winter 2018' is die verkleind tot zes rijen. Deze beplanting is nog steeds op het terrein aanwezig en bestaat uit gemengde bestanden van onder meer haagbeuk (*Carpinus betulus*), rode kornoelje (*Cornus sanguinea*), boswilg (*Salix caprea*), eenstijlige meidoorn (*Crateagus monogyna*), wilde kardinaalsmuts (*Euonymus europaeus*), zomereik (*Quercus robur*) en Spaanse aak (*Acer campestre*).

De vakwerkhoeve is omringd door een begraasd erf. Er bevinden zich twee grote notelaars (*Juglans regia*) en enkele oudere kerselaars (*Prunus*) ten zuiden van de gebouwen. Op het achterste deel van het erf bevinden zich meerdere jonge hoogstammige fruitbomen bestaande uit verschillende soorten. De moestuin ten oosten van de woning is omgevormd tot een ponyweide. Het perceel ten oosten van de hoeve bestaat uit een paardenweide.

2.5. Juridische toestand

2.5.1. Adres en kadaster

- de kadastrale omschrijving van het beschermde goed:

Het als dorpsgezicht beschermde omgeving van de semi-gesloten vakwerkhoeve is gelegen in Kortessem (zie figuur 1 van documentatiebijlage 5.3). Het bevindt zich op de percelen met de volgende kadastrale gegevens: Kortessem, 1ste afdeling sectie B, perceelnummers 245/2A, 245E, 251D (deel), 254D, 254G, 255F (deel), 319 A (deel) en deel van het openbaar domein.

Opheffingsdossier: Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve, dorpsgezicht (gedeeltelijke opheffing)

- de kadastrale omschrijving van het op te heffen deel:

Het deel van het beschermde goed omgeving van de semi-gesloten vakwerkhoeve, Hasseltsesteenweg 173-177, Kortessem, waarvan de bescherming als dorpsgezicht wordt opgeheven bevindt zich op de percelen met volgende kadastrale gegevens: Kortessem, 1ste afdeling sectie B, perceelnummers 245E (deel), 251D (deel), 319 A (deel) en deel van het openbaar domein.

De kadastrale situatie is gewijzigd ten opzicht van het moment van de bescherming in 2008. Op het moment van de bescherming was het dorpsgezicht kadastraal bekend als Kortessem, 1ste afdeling, sectie B, perceelnummers 245/2A, 245D, 251C, 254D, 254G en 255F (deel).

2.5.2. Onroerend erfgoed

Op het omgevingsplan in bijlage bij dit dossier is het onroerend erfgoed aangeduid dat in de buurt ligt van het onroerend goed waarvan de bescherming wordt opgeheven.

Beschermde dorpsgezicht:

- Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2098>
- Kasteel Printhaghen: kasteel en kasteelhoeve met omgeving <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2202>
- Vakwerkhoeve: omgeving <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2082>

Beschermde monument:

- Semi-gesloten vakwerkhoeve <https://inventaris.onroerenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/2096>
- Vakwerkhoeve <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/2078>

Vastgesteld bouwkundig erfgoed:

- Vakwerkhoeve <https://id.erfgoed.net/aanduidingsobjecten/20659>

Vastgesteld bouwkundig erfgoed in de ruimere omgeving:

- Hasseltsesteenweg 156, 191
- Herbroekstraat 33,
- Steenderveldstraat 10,
- Winkelstraat 1H

Onroerenderfgoedrichtplan:

- Haspengouw en Voeren - Hoogstamboomgaarden <https://id.erfgoed.net/plannen/882>

2.5.3. Omgeving

Volgens het origineel gewestplan St-Truiden – Tongeren van 5 april 1977 ligt de als monument beschermde vakwerkhoeve in agrarisch gebied. Het beschermde dorpsgezicht ligt grotendeels in agrarisch gebied. Een strook van 40 m langs de Hasseltsesteenweg ligt in woongebied met landelijk karakter.

Het op te heffen deel van het beschermde dorpsgezicht ligt deels in woongebied met landelijk karakter en deels in agrarisch gebied.

2.5.4. Natuur en Bos

De percelen binnen het beschermde dorpsgezicht zijn niet gekarteerd op de Biologische waarderingskaart versie 2.

Opheffingsdossier: Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve, dorpsgezicht (gedeeltelijke opheffing)

Er zijn geen habitat- of vogelrichtlijngebieden, geen VEN of IVON of andere beschermingen vanuit het natuurdecreet.

2.5.5. Landbouw en Visserij

Het grootste deel van het dorpsgezicht is agrarisch gebied. Het is herbevestigd als agrarisch gebied als deel van 'Landbouwgebieden tussen Herk, Mombeek en Gete, tussen Stevoort, Hasselt, Bilzen, Wellen en Alken' (5 december 2005).

Volgens het overzicht van de Landbouwgebruikspcelen zijn de pcelen ten westen van de vakwerkhoeve sinds 2018 niet meer geregistreerd als landbouwgebruikspceel. Het pceel ten oosten van de hoeve is als weiland geregistreerd sinds 2021. Tot en met 2018 was dit een maïsakker, net zoals de pcelen aan de westkant.

2.5.6. Water

De Printhagengracht op de noordwestelijke grens van het dorpsgezicht is gecategoriseerd als 'gracht van algemeen belang', in beheer bij Watering De Herk.

Het dorpsgezicht is volgens de 'Watertoets: overstromingsgevoelige gebieden fluviaal, 2023' en de 'Watertoets: overstromingsgevoelige gebieden pluviaal, 2023' niet overstromingsgevoelig.

Het gebied is geen grondwaterwingebied en geen signaalgebied.

3. EVALUEREND GEDEELTE

3.1. Evaluatie van de opheffing van de bescherming

De 'Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve' (4,4 ha) in Kortesseem werd bij ministerieel besluit van 15 april 2008 beschermd als dorpsgezicht omwille van de sociaal-culturele waarde. Dit besluit werd op 1 september 2008 in het Belgisch staatsblad gepubliceerd. De bescherming als dorpsgezicht hoort bij de bescherming als monument van de vakwerkhoeve in de Herbroekstraat 42.

In 2019 werd in het zuidwestelijk deel van de beschermde omgeving van de semi-gesloten vakwerkhoeve een winkelcomplex met 14 appartementen gebouwd. Tijdens de omgevingsaanvraag werd door de gemeente Kortesseem geen advies gevraagd aan agentschap Onroerend Erfgoed over de impact van de werken op de erfgoedwaarden van het dorpsgezicht.

Het bouwproject betreft een strook langs de zuidwestelijke zijde van het beschermde dorpsgezicht ter hoogte van de Hasseltsesteenweg. Het agrarisch karakter dat de oorspronkelijke functie van de vakwerkhoeve onderstreept, is hier niet langer bewaard. De nieuwbouw werkt niet bufferend tegen de aanpalende ambachtelijke bedrijven- en kmo-zone. De nieuwbouw heeft zelf een ruimtelijke impact op de beschermde open ruimte rond de hoeve.

Door de aantasting en het verlies van de erfgoedkenmerken en -elementen heeft het dorpsgezicht in het op te heffen deel haar historisch uitzicht en authenticiteit verloren die aanleiding gaven voor de bescherming. Een feitelijk herstel is niet mogelijk door de aanwezigheid van ondergrondse parkings en infrastructuur en de bouwvolumes. De tijdelijke ophogingen met werfgrond dienen nog hersteld te worden. Deze zone blijft binnen de afbakening van het beschermde dorpsgezicht.

Opheffingsdossier: Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve, dorpsgezicht (gedeeltelijke opheffing)

De bescherming van de 'Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve' als dorpsgezicht wordt gedeeltelijk opgeheven omdat de erfgoedwaarden van dit deel van het beschermde goed onherstelbaar zijn aangetast of verloren gegaan.

Het open agrarische gebied rond de vakwerkhoeve Herbroekstraat 42 is wel bewaard. Dit deel en het erf van de hoeve blijft beschermd als dorpsgezicht.

3.2. Registratie van de erfgoedwaarden die verloren gaan

Het voorliggende deel van de 'Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve' is sinds de bescherming in 2008 sterk veranderd, waarbij de erfgoedkwaliteiten verloren gingen. Het opheffingsdossier registreert de erfgoedwaarden die verloren zijn gegaan voldoende. Er zijn bijgevolg geen bijkomende maatregelen vereist voor de registratie van de erfgoedwaarden of het behoud van erfgoedelementen in een onroerenderfgoeddepot.

3.3. Motivering van de afbakening van de opheffing

De bescherming als dorpsgezicht van de 'Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve', Herbroekstraat en Hasseltsesteenweg, Kortessem wordt gedeeltelijk opgeheven. De kadastrale percelen gevat door de opheffing zijn opgenomen in artikel 2 van het ministerieel besluit.

Tussen het ogenblik van de bescherming in 2008 en nu wijzigden de kadastrale percelen. Op de plannen als bijlagen bij het ministerieel besluit tot gedeeltelijke opheffing wordt duidelijk aangegeven welk deel wordt opgeheven en welk deel behouden blijft. Het plan bij het oorspronkelijke beschermingsbesluit zal worden vervangen door een nieuw plan.

De opheffing beslaat een strook van 63 m langs de Hasseltsesteenweg dat geen erfgoedwaarde meer heeft en onherroepelijk is aangetast. De nieuwe afbakeningslijn komt ten noordoosten van het nieuwbouwcomplex te liggen. De gebouwen en infrastructuur zijn ruimer dan het (nieuwe) kadastrale perceel. Daarom wordt de werkelijk ingenomen open ruimte uit de bescherming gehaald. Daardoor ligt de grens niet op het kadastrale perceel.

De overige grenzen van het beschermde dorpsgezicht wijzigen niet.

4. BRONNEN

4.1. Archief

Onroerend Erfgoed: beschermings- en beheersdossier.

4.2. Historische kaarten

- Kaart van Villaret, Institut National de l'Information Géographique et Forestière, Sint-Mande (France), CH 292, uitgegeven 1745, schaal 1:14.400.
- Kabinetskaart van de Oostenrijkse Nederlanden voor Zijn Koninklijke Hoogheid de Hertog Karel Alexander van Lotharingen, Jozef Jean François de Ferraris, Oostenrijks exemplaar, Wenen.
- Topografische kaart van België, Philippe Vandermaelen, uitgegeven in 1846-1854, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Eerste editie, Krijgsdepot, uitgegeven in 1865-1880, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Tweede editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1880-1884, schaal 1:20.000.
- Topografische kaarten van België, Derde editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1889-1900, schaal 1:20.000.

Opheffingsdossier: Omgeving van semi-gesloten vakwerkhoeve, dorpsgezicht (gedeeltelijke opheffing)

- Topografische kaarten van België, Herziening derde editie, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1900-1930, schaal 1:20.000.
- Kaart van België, Militair Cartografisch Instituut, uitgegeven in 1928-1950, schaal 1:20.000.
- Kaart van België, Militair Geografisch Instituut, uitgegeven in 1949-1970, schaal 1:25.000.
- Topografische basiskaart numerieke reeks, Nationaal Geografisch Instituut, uitgegeven in 2009, schaal 1:10.000.

4.3. literatuur

- INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: *Moestuin en boomgaard van een vakwerkhoeve* [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/erfgoedobjecten/134367> (geraadpleegd 14 september 2023).
- INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: *Vakwerkhoeve* [online], <https://id.erfgoed.net/erfgoedobjecten/32421> (geraadpleegd op 14 september 2023).
- INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: *Vakwerkhoeve: varkensstallen en omgeving* [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/2098> (geraadpleegd 14 september 2023).
- INVENTARIS ONROEREND ERFGOED 2023: *Vakwerkhoeve: boerenwoning, stal en dwarsschuur* [online], <https://inventaris.onroenderfgoed.be/aanduidingsobjecten/2096> (geraadpleegd 14 september 2023).
- GYSELINCK J. 2005, *Vakwerkbouw in Limburg*, onuitgegeven criterionota, agentschap Onroerend Erfgoed.
- STUDIEBUREAU ARON 2017, *Archeologienota Kortessem, Hasseltsesteenweg Nieuwbouw van een handelsruimte*, rapport 411, Tongeren.
- STUDIEBUREAU ARON 2018, *Nota Kortessem, Hasseltsesteenweg Nieuwbouw van een handelsruimte*, rapport 545, Tongeren.

5. BIJLAGEN BIJ HET INHOUDELIJK DOSSIER

5.1. Omgevingsplan

5.2. Fotobijlage

De fotoregistratie van de fysieke toestand, gevoegd als bijlage bij het ministerieel besluit, bevat alle relevante foto's voor dit dossier. Er is geen afzonderlijke fotobijlage bij het dossier gevoegd.

5.3. Documentatie

De documentatie bij het inhoudelijk opheffingsdossier bevat bijkomend materiaal zoals kaarten, postkaarten, archiefphoto's, bouwplannen, kadastermutaties, hoogtemodellen, e.d. dat het dossier verder onderbouwt of illustreert.